

Landbouwer(s): Daniël van Kesteren

Locatie: Aalter en Gierle

Hoofddeelt: legkippen

Overige teelten: /

Agroforestry aangeplant in: 2014-2015

Website: www.avibel.be

Avibel

Daniël van Kesteren *aan het woord:*

Mijn grootmoeder richtte zo'n tachtig jaar geleden het familiebedrijf 'Avibel' op. Avibel was toen een fokkerij voor het kweken van allerlei kippenrassen. Ondertussen is het bedrijf geëvolueerd naar een biologisch opfokbedrijf voor legkippen en de productie en verkoop van biologische eieren. Avibel beschikt momenteel over acht opfokstallen en in de nabije toekomst worden dit er elf. Daarmee is Avibel een belangrijke speler voor de productie van biologische legkippen in Vlaanderen.

Meerwaarde van beplanting?

In mijn bedrijfsvoering staat de duurzame productie van een kwaliteitsvol product met respect voor de kip voorop. Dit betekent concreet dat veel aandacht gaat naar dierenwelzijn. Een voldoende grote uitloop die aantrekkelijk is voor de kippen speelt hierin een belangrijke rol. Tot voor kort had ik nagenoeg geen beplanting in de uitloop. Deze was beperkt tot een haag rondom het perceel

en enkele bomen op een hoek van het perceel. Toen al viel het op dat de kippen altijd in de buurt van die beplanting zaten.

Kippen zijn van nature bosdieren en mijden grote open vlakten, daarom wou ik ook in de rest van de uitloop meer beplanting voorzien onder de vorm van bomen en struiken. Op die manier voelen de kippen zich veiliger en benutten ze beter de volledige oppervlakte van het perceel wat veel voordelen met zich meebrengt: hoe beter de kip zich voelt hoe sterker ze zal zijn waardoor ze ook een verhoogde resistentie kan opbouwen. De inrichting van de uitloop bevordert het natuurlijk gedrag (bv. scharrelen, stofbaden, ...) en zorgt ervoor dat ze minder last hebben van stress wat het veren pikken vermindert. Het helpt ook om puntvervuiling rondom de stal te verminderen doordat de kippen verder van de stal weg gaan en de mest meer verspreid op het perceel terechtkomt. Door de aanplant van bomenrijen zijn de kippen ook beter beschermd tegen aanvallen van roofvogels zoals buizerds. De beplanting zorgt er ook voor dat er voor de kippen steeds iets te ontdekken valt (bv. bessen, zaden, insecten,

...) en de uitloop daardoor aantrekkelijk wordt. Tenslotte zorgen de aanplantingen ook voor een betere integratie van de pluimveestal in het landschap en zorgen ze voor een positieve uitstraling van het bedrijf en de ganse sector.

Ik geloof heel sterk in deze manier van werken en wil ze graag ook demonstreren aan collega pluimveehouders. Ik sprak hierover al verschillende collega's aan en zie bij hen ook een groeiende interesse.

Aan de slag met agroforestry

Overtuigd van de bovenstaande voordelen wilde ik dus op twee van mijn bedrijven, in Aalter en Gierle, starten met de inrichting van de uitloop, maar ik wist niet hoe dit concreet aan te pakken. Omdat er destijds in Vlaanderen nagenoeg geen praktijkervaring is, nam ik in 2014 deel aan een excursie naar Frankrijk waar verschillende pluimveehouders werden bezocht die werkten volgens het 'label rouge'. Daar leerde ik dat je best een combinatie maakt van hagen en dichte struiken om de wind te breken en meer opgaande bomen en struiken om voldoende beschutting te voorzien.

Kort na mijn bezoek maakte ik kennis met de Vlaamse boslandbouw-aanplantsubsidie en zag er wel iets in hiervan gebruik te maken voor de inrichting van de uitlopen. Ik contacteerde de mensen van het project "Agroforestry in Vlaanderen" en zij hielpen me bij het uittekenen van een concreet aanplantplan, de soortenkeuze van bomen en struiken, het maken van kostenraming en de aanmelding via het e-loket.

Jong geleerd is oud gedaan

Op het bedrijf in Aalter worden legkippen opgekweekt waar er plaats is voor 13.800 legkippen en deze hebben een uitloop beschikbaar van ongeveer 1,4 ha. Het blijkt dat kippen die op jonge leeftijd aangeleerd worden naar buiten te gaan, ze dit ook op latere leeftijd vlotter zullen doen. Ik vond het dus extra belangrijk om rond deze stal te starten met de inrichting. Zo zullen de kippen reeds gewoon zijn aan de buitenloop wanneer ze op het legbedrijf aankomen en zullen ze daar sneller naar buiten gaan.

In het bepalen van de soortenkeuze was het voor mij vooral belangrijk soorten te kiezen die weinig beheer vragen en een snelle groei kennen, zodat er snel een goede beschutting is. In dat opzicht werden geen fruitbomen aangeplant, omdat deze snoei vragen en eerder traag groeien.

Ik koos ervoor om dicht bij de stal parallelle haagjes (haagbeuk) aan te planten met een lengte van 10m. Deze geven beschutting tegen de wind wanneer de kippen net buiten komen. In het verlengde van de haagjes werden dan telkens bomen in rijen aangeplant. Tussen de rijen werd een afstand van 20 m aangehouden. In de rij staan de bomen op 10 m afstand van elkaar, in die tussenruimte werden telkens twee struiken geplant. Deze combinatie moet ervoor zorgen dat er meer beschutting is verder in de uitloop dan net tegen de stal, waardoor de kippen weggeleid worden van de stal. Omwille van de eerder droge zandgrond waren de keuzes qua boomsoortenkeuze niet zo breed, uiteindelijk

werd gekozen voor lijsterbes, winterik en winterlinde. De struiksoorten die hier gebruikt werden waren vlier, hazelaar, boswilg, vuilboom (sporkehout) en veldesdoorn (Spaanse aak).

Ook op het bedrijf met legkippen in Gierle werd op een gelijkaardige manier aangeplant in een uitloop van 1,5 ha. Nabij de stal werden drie parallelle haagjes aangeplant met een lengte van 10m. Ook hier is de bedoeling dat deze dicht uitgroeien om zo de wind te breken. Onder andere daarom werden ze loodrecht op de overwegende windrichting (zuidwesten) aangeplant.

Omdat we hier gedeeltelijk op een (zeer) natte bodem zitten, waren de keuzemogelijkheden opnieuw zo groot. Het natste stuk werd aangeplant met zwarte els, de wat drogere delen met lijsterbes en zomereik. Opnieuw werden tussen de bomen telkens twee struiken aangeplant. Hiervoor werden boswilg, vlier en hazelaar gebruikt.

Deze twee eerste aanplanten die ik nu realiseerde, zullen moeten uitwijzen of er nog verbetering noodzakelijk is en hoe ik de

aanplanten in de toekomst eventueel kan optimaliseren. De komende jaren is het ook de bedoeling om op de zes andere bedrijven de uitloop in te richten.

Waarom nu agroforestry?

Deskundige begeleiding vanuit het project was de trigger om te starten met agroforestry. En agroforestry is gewoon zeer geschikt mijn uitloop voor kippen in te richten. De aanplant biedt beschutting, maar de densiteit van de bomen blijft voldoende laag waardoor de structuur van de uitloop open blijft en het overzicht bewaard wordt. Ten slotte speelde het feit dat de aanplantkosten (plantgoed, de aanplant zelf en de boombescherming) tot 80% gesubsidieerd worden door de overheid zeker ook een rol en biedt agroforestry het grote voordeel dat er geen kapmachtiging nodig is om de bomen eventueel ooit te rooien. Na tien jaar kunnen de bomen desgewenst terug verwijderd worden. Ze zijn natuurlijk aangeplant met de bedoeling langer te laten staan, maar het biedt de landbouwer wel de vrijheid terug te keren naar de oorspronkelijke staat van het perceel of om in te spelen op veranderingen in bedrijfsaanpak.

